

שבת
 שלום

לילם

עלון קבוע סעד

פרשת וארא

משה ואהרן
 ליטוגרפיה
 (הדפס במחזור מוגבלת)
 צייר- אברהם ישכיל
 (1894-1987)
 צייר ומורה לציור
 עלה לישראל מגרמניה

**"הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם
 הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם"**
 (שמות ו', כ"ו)

בבלי מגילה (י"א).

**"...הוא אחשורוש" (אסתר א', א') שנאמר במגילה, הכוונה:
 הוא שהיה ברשעו מתחילתו ועד סופו.**

**וכן בכל מקום שנאמר 'הוא' באופן זה, כך משמעו, וכגון:
 'הוא עשו' (בראשית ל"ו, מ"ג) - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו.
 'הוא דתן ואבירם' (במדבר כ"ו, ט"ו) הן ברשען מתחילתן ועד סופן..**

ולזהבדיל..

'הוא אהרן ומשה'- הן בצדקן מתחילתן ועד סופן.."

שיעור לאחר התפילה: יניב עקיבא

ימי החול		שבת פרשת וארא	
05:48←05:47	זמן תפילין /טלית	16:28	הדלקת נרות
06:00	שחרית א'	16:35	14:00 מנחה
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)		שיעור הלכה אקטואלית
09:15←09:14	סוף זמן ק"ש	06:45	שחרית א'
		08:30	שחרית ב'
16:40	מנחה וערבית	16:18	13:30, 12:30 מנחה
16:53←16:49	שקיעה	16:55	לימוד הורים וילדים
20:10	ערבית	17:25	צאת השבת

מה הסיפור?

לכל אורך פרשות יציאת מצרים הפותחות את ספר שמות, מוזכרת העובדה שה' מחזק את לב פרעה. כבר בפרשת שמות, בטרם החלו המכות, מודיע ה' למשה שפרעה עתיד להכביד את ליבו. כך אכן מתרחש לאורך פרשתנו ובפרשות הבאות עד שפרעה פוגש את קרקעית ים סוף.

הסברים ופירושים רבים הוצעו לאורך הדורות בניסיון להסביר לשם מה מתערב הקב"ה בבחירותיו של פרעה. הרב יעקב נגן מציע הסבר מעניין שנדמה אף מפורש בכתובים עצמם. בתחילת פרשת בא אומר ה' למשה:

"בא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עֶבְדֹו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְנִי אֱלֹה בְּקֶרְבוֹ. וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְבְנֵי בְנֵי אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֵתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתְנִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָם..."

מפסוקים אלו משמע שהמטרה היא הסיפור! כך אף מפרש רשב"ם את המילה **התעללתי**: "פעולות, עלילות"; דהיינו - הכבדת לב פרעה נועדה לשרת את העלילה של הסיפור. אכן, סיפור יציאת מצרים מספק לנו עלילה מפותלת, רבת תפניות ומתח, מלאה באפקטים מרשימים ומסעירים. האירוע ההיסטורי המכונן מוגש לנו דרך עיניהן של דמויות מורכבות ורבות פנים - רשעים אכזריים אך גם נלעגים, תמימים וישרים הנושעים ברגע האחרון, גיבורים ודמויות משנה, פשוטי עם ואצילים, כמו בכל סיפור משובח ובלתי נשכח.

הסיפור, מסביר הרב נגן, איננו עוד דרך להעביר מסר, הסיפור הוא-הוא המטרה. התפתחותו של עם ישראל לכדי עם הנושא במשך אלפי שנים את ערכיו ויעודו בדרך חתחתים תלויה ביכולתו לספר את הסיפור שלו. הרב זקס מגדיר בצורה שנונה רעיון זה בכך שהוא מגדיר את עם ישראל לא כעם שיש לו סיפור, אלא כסיפור שיש לו עם.

חידוש זה מבוסס על הרעיון העמוק לפיו הקב"ה בורא ומנהיג את עולמו דרך הסיפורים, דרך הספר ודרך העם שמספר אותם. כפי שמתארת המשנה הראשונה בספר הפלאי, הנסתר והקדום, ספר יצירה:

"בשלושים ושתים נתיבות פליאות חכמה חקק ה'... וברא את עולמו בשלשה ספרים - סֵפֶר, סֵפֶר וְסֵפֶר."

(ספר יצירה אינו מנוקד, אך זוהי אחת הפרשנויות המקובלות).

שירת עלילה (אפוס, בלע"ז) משמשת לצורך סיפור תיעודי מוקצן של מיתוסים עממיים. דוגמאות מוכרות הן האודיסאה של הומרוס ועלילות גלגמש. בשירה העברית אין דוגמאות רבות לסוגה זו, אך דווקא סביב פרשת השבוע שלנו (והבאה אחריה) כתב נתן אלתרמן את הפואמה "שירי מכות מצרים", המגוללת את הנעשה דרך עיניהם של אב ובן תושבי העיר נאֶצְמוֹן (המזוהה כיום בשם תבאי. זה היה גם הכינוי של אלכסנדריה בפי יהודי מצרים). אלתרמן הופך את סיפור המכות לדוגמא מייצגת לתולדות האנושות, המתמודדת שוב ושוב עם מחזורי חורבן וגאולה.

מתוך "בדרך נא אמון":

נאֶצְמוֹן, עוד עומדים מתנדף	כי הכו בך אלות עֶשֶׂרְת
אֶל קירות בְּתִיָּהֶם מָאָז.	על אֶשֶׁם וְצַדִּיק וְתָם.
וְקוֹפְאִים עֲלֵיהֶם עֵיטֵיךְ	וְזוֹכְרָה אֶת לֵילוֹת עֶשֶׂרְת,
כְּחֹלֹם שְׁאִינְנוּ גָז.	וְרֹאשׁוֹן לָהֶם לֵיל הַדָּם.

קיבוץ סעד אבל על פטירתו של חברנו
חיים יקותיאל ז"ל
ומשתתף בצערה של המשפחה

לסנדי פרידמן, אתך באבלך על פטירת אמך
ג'וזפין (רות) מלר ז"ל
קיבוץ סעד

חודש שבט

"אלה אזכרה.."

(תשס"ט)	ז' בשבט- יום פטירתו של חברנו מנחם אפלבוים ז"ל
(תשנ"ד)	י"ז בשבט- יום פטירתה של חברתנו יסכה לנדאו ז"ל
(תשס"ז)	י"ט בשבט- יום פטירתו של חברנו אברהמי רוזנמן ז"ל
(תשס"ח)	כ' בשבט – יום פטירתו של חברנו אבא נוריק ז"ל
(תשמ"ז)	כ"א בשבט- יום פטירתו של חברנו מרדכי גולדפדן (גרט) ז"ל
(תשס"ט)	כ"א בשבט- יום פטירתו של חברנו יעקב קיני (קבוס) ז"ל
(תשע"א)	כ"ח בשבט – יום פטירתו של חברנו שלמה אש ז"ל
(תשע"ט)	כ"ט בשבט – יום פטירתה של חברתנו אינס אריאל ז"ל
(תשנ"ו)	ל' בשבט- יום פטירתו של חברנו נחמן צור ז"ל

שבת אפרכים פרשת וארא

ראש חודש שבט יהיה ביום שני.
המולד יהיה בליל שני בשעה 02.00, 23 דקות ו 15 חלקים.

(לוח א"י הרב טוקצינסקי)

"דברים לאחותי"

צ'רית סופדת לאחותה רותית ז"ל

"הנשמה לך והגוף פועלך חוסה על עמלך", כך שרנו לך אתמול בלילה ליד מיטתך.

כל אחד בא לעולם למסע, מסע הנפש שלו. עברת, אחותי האהובה, מסע קשה בעולם הזה. מסע שהייתה בו מנה גדושה של סבל, ואולי נולדת בזמנים שהחברה פחות הבינה ונתנה מקום גם למי שלא היה בתבנית ובתלם.

חמלה זו, היכולת להביט על האחר ולהבין מאיפה הוא בא, כמה ריפוי ונחמה זה מביא לנפש. כל מה שנפש צריכה בשביל להביא מרגוע לעצמה, זה שמישהו יאשר את מה שהיא מרגישה.

קיבלתי תפקיד בעולם הזה, להיות שם עבורך. לא תמיד הצלחתי בתפקיד הזה. לא תמיד הייתי סבלנית למה שהבאת לפתחי, לא פעם התקשיתי להכיל את הסערות הרגשיות. היה בך משהו כל כך חשוף עד כדי כאב. היו פעמים שבהם ביקשת לשמוע את דעתי על עניין כלשהו או קושי בתקשורת שחווית מול הסביבה, והייתי מנסה להציג לך נקודת מבט אחרת על הדברים, הייתה בך ישירות מופלאה להקשיב, לבדוק את עצמך, לקבל ולהצטער.

היה לנו רגע מיוחד במינו לפני יומיים בו ביקשתי את סליחתך. אמרתי לך שאני מצטערת מכל ליבי על הפעמים בהם ערערתי על החוויה שלך, שלא נתתי לה מקום. הקשבת לי ברגע המופלא הזה, הרגעת אותי.

קראתי אתך את הווידוי, ואת, ממיטת חוליך, נענית ברצון והיה בך פיוס, והיה בך שלום. כמה מעט היית צריכה לעצמך, כמה החומר היה ממך והלאה. כמה צדקות נתת מהמעט שהיה לך. כמה רגישות הייתה בך לנוקקים ולחלשים. על כל כך הרבה סבל אפשר להקל עם אהבה פשוטה ונקיה ולב פתוח.

אנחנו בזמנים חדשים, העולם הולך ומתקלף משפת הכוחנות, העולם משווע לרכות. שאלו את זלדה המשוררת מה זה שיר, היא ענתה: "את נוסעת ברכבת, לוקחת את הכרטיס, כותבת עליו שורה וזורקת. עובר אורח עובר שם, מרים את הפתק וקורא אותו ומשהו זז לו בלב". זה כל מה שאנחנו צריכים, שמשוה יזוז לנו בלב, שמשוה ירעיד אותנו מבפנים, שנרצה לזרוע זרעים של טוב, שנפתח לרווחה את הלב ונבין ונחמול.

היית נשמה יקרה וגבוהה כל כך הקשורה בעבותות של אהבה לירושלים. ארבעים וחמש שנה חיית בירושלים. בכל השנים האלו, יצאת ממנה פעמים ספורות בלבד. ירושלים מילאה את כל ישותך, צאצאית לאבות קדושים, הם בוודאי באו לקבל את פניך, עת עלתה נשמתך לכור מחצבתה.

אני רוצה לסיים עם בית קטן מתוך שירה של זלדה, "פמוטות הכסף", שכאילו כל שורה נכתבה עליך:

"ואני כולי ישות יוקדת

חופשית שמחה באלוקים

שהשליכה מעליה בלויי המוסכמות,

וליבי שוב רחב כאשד לבן."

נוחי בשלום אחותנו האהובה,

ותהיי מליצת יושר עבורנו, ועבור עם ישראל כולו.

האח יסעיהו סלנט סופר לאחותו רותית אהרנה ז"ל

אנחנו נפרדים ממך אהרנה יקרה ואהובה ואת עולה לעולם האמת, נפרדת "מעלמא דשקרא". לא קל הניסיון בעולם הזה, במיוחד לנשמות גבוהות כמו שלך.

ברוך ה', את יוצאת מכל ייסורי העולם הזה. אנחנו ראינו אותך מבקשת את קרבת ה', עובדת את ה' בדבקות, לא מוותרת, מחפשת בתוך עצמך כל הזמן. האם קיימת את המצוות כראוי, האם לא פגעת בסובבים אותך. היית מתקשרת אליי ומספרת לי את האירוע, ומבקשת לבדוק ביחד אם נהגת כשורה. "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים". יראת שמים הוא אוצרו של הקב"ה. כמה תעצומות היו לך לעמוד לעיתים מול הזרם, לקבל גם בושות ולא לזוז מההלכה. רבים נופלים לעיתים לקליפת "מה יאמרו", אבל את אהרנה, ידעת מה חושבים ואומרים. ומול ענייך היה: מה יאמר ה'! כמה אנחנו צריכים ללמוד ממך. זה הסעיף הראשון בשולחן ערוך "ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת ה' יתברך".

ו"אמונת חכמים" - תמיד ביקשת לפגוש, לשמוע מה אומרים הצדיקים. היית מתקשרת מבררת, ואם היית רוצה להשיג טלפון, מי היה יכול לעמוד מולך, קוראים לזה "עזות דקדושה". כמה אנחנו צריכים עזות שכזו לעמוד מול העולם המדרוני, מול הסחף לתענוגות העולם, ואת הסתפקת במועט שבמועט, כמעט ולא לקחת דבר מהעולם הזה. את ידעת מה טוב לך, מה בריא, מה לאכול, ובכוחות הללו ניתבת את חייך. לעצמי אמרתי כמה פעמים, כי אני צריך ללמוד ממך, איך ביררת עם כל רופא ואחות, עד הפרט האחרון. את היית המשגיחה של עצמך. הנהגה כזו ראיתי אצל הצדיקים. עד הימים האחרונים היית הולכת עם משפטים שהרב אושר פרוינד זצ"ל אמר לך. ביקשת להיקבר בהר הזיתים זה היה נראה כמו חלום, אבל הזכויות שלך וזכות אבות, הפכו את החלום למציאות. וכאן על הר הזיתים, יבואו לקבל אותך רבי יוסף זונדל מסלנט, רבי שמואל סלנט ורבי ישעיה ברדקי זכר צדיקים לברכה. כל אבות המשפחה הקדושים.

אהרנה יקרה. רוצים אנחנו לבקש סליחה, אם פגענו בך, אם לא הבנו אותך. אם לא היינו תמיד לעזרתך. לכי אחותנו היקרה ונוחי על משכבך בשלום ותעמדי לקץ הימים ותהיי מליצת יושר עבור אבא ואימא היקרים, שלא הפסיקו לדאוג לך עד היום האחרון במסירות נפש ממש, לאחים לאחותך לאחיינים ולכל עם ישראל.

אחיך ישעיהו

בית מדרש נשי לכבוד חודש שבט
 "כי האדם עץ השדה"

מוצ"ש וארא בשעה 19:45 במועדון לחבר

בתוכנית:

20:00 - תמר אייל
 20:45 - הרבנית נעמה
 21:15 - אלוה מלכה
 21:30 - אפרת שלומי- מעגל שירה

בברכת חודש טוב!
 *נשמח שכל אחת תביא משהו קטן לכיבוד
 *נא להגיע עם מסכות.

054-9923021 רחמיאל רבינוביץ
 054-9923021 רחמיאל רבינוביץ

איפה סורת סופדת לחייט יקותיאל ז"ל בשם הקבוצה

נתבקשתי לדבר בשם הקיבוץ אבל רוצה לדבר על חיים כחבר קרוב, יקר ואהוב.

במשפחה קראנו לו "סנטה קלאוס". היה נכנס אלינו הביתה תמיד בידיים מלאות. "מי מהילדים יגיע לשבת?" היה שואל, ודואג כמובן גם להם.

חיים ואהרן, אהרן וחיים, סיפור ארוך עם הרבה הערכה ודאגה הדדית. לאחר שאהרן לקה באירוע מוחי, תוך כדי הפינוי באמבולנס מהמרפאה לכיוון בית החולים, ראיתי את חיים מתכופף מאחורי השיחים ובוכה.

חיים ידע לבכות. גם גיבורים בוכים וחיים היה גיבור גדול. לא רק כחייל ששירת ביחידה מובחרת, לא רק כשנפצע בעלותו על מוקש, לא רק כשבנו אמתי נרצח, לא רק כשחייציה חלתה.

לאורך כל הדרך מעולם לא התלונן. נלחם והמשיך הלאה. וכך גם במאבקו האחרון.

חיים היה גיבור וגם איש שופע טוב לב, דאגה לזולת והרבה אהבה. אהב את האדמה, את המטע שבו עבד עשרות שנים ומשפחתו. וכולם החזירו לו אהבה.

כשהנסיך המלט של שקספיר מת, חברו הטוב הספיד :

good night, sweet prince
and flights of angels sing thee to thy rest

לילה טוב נסיך יקר,
ושירת המלאכים תלווה אותך למנוחת עולמים.

המת עלי סופדת לאביה - חייט יקותיאל ז"ל

"איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא..". - האיש ההוא זה אבא שלי!

אבא, אתה גיבור וחזק כמו סלע! כמה ניסיונות עברת בחיים. כבר בתור ילד נפרדת מאימא שלך בדרך קשה ועברת לגור בבית יתומים.

עוד זה מדבר וזה בא, וגם את אחיך הגדול ממך לקחו לך, במלחמת יום העצמאות, חיים מאתגרים ולא פשוטים.

בזכות ציפורה בן שלום היכרת את אימא ונולד לכם בן בכור, מתיה, ואז פתאום עוד בום! עלית על מוקש בעת נהיגה בטרקטור ונפצעת, ועד ימים אלו הפצע לא ממש הגליד והמשכת לחבוש אותו.

החלטתם שמהאסון הזה חייבים להמשיך ולהרחיב את המשפחה, וכך הגענו - אמתי, יערה, אני ובסוף אלישע-לולו, משפחה למופת. והנה הגיע עוד ניסיון- אמתי שלנו נרצח על קידוש ה', בפיגוע בירושלים.

לאחר כמה שנים שוב, אחיך הצעיר, היקר ואהוב! ישר נתן, השיב את נשמתו, ואתה אבא - חזק כמו סלע, לא נותן לשום אסון לחזור לשריון.

אבל אני יודעת ומכירה את הרכות והרגישות שלך פשוט לא ידעת איך! איך לשתף, איך לשחרר, וגם עכשיו, לא רצית להכביד אלנו בכאב ובסבל שלך עד שלא היית מסוגל לשאת יותר.

עד הרגע האחרון כששאלו לשלומך, התשובה תמיד הייתה "ברוך ה' " גם כשהדיבור היה קשה לך מאוד.

אבא, אהוב שלי, טוב הלב! אני רוצה להודות לך על האיש שהיית על הסיפורים על המשפחה שלך עם כל ההיסטוריה שאהבתי כל כך להקשיב למדתי ממך הרבה צניעות, ענווה ואת הצורך לתת כדי לשמח אנשים.

מודה על כך שהספקתי בשעות האחרונות שלך להיפרד ממך להבטיח לך שנדאג ונשגיח על אימא לתת לך נשיקה ולהגיד לך, אבא אתה יכול ללכת בשקט.

וגם להגיד לך שאני אוהבת אותך!

10 מי יודע? – לפרשת וארא / הרב ארי

תשובות בצמוד 9

1. מהן ארבע לשונות הגאולה שמופיעות בתחילת הפרשה?
2. מיהו הדוד של משה שקרוי על שם עיר בארץ ישראל?
3. מי היתה אשתו של אהרן הכהן?
4. באלו מכות היכה אהרן את היאור? מה קרה בכל מכה?
5. באלו מכות היה ריח נורא במצרים? (רמז: בואש)
6. על איזו מכה אמרו החרטומים: "אֶצְבַּע אֶל־לֵהִים הוּא"?
7. איזו מכה נעשתה עם פִּיחַ? מה קרה לפִּיחַ?
8. באיזו מכה נאמר: "הִזְרֵא אֶת דְּבַר ה' מַעֲבְדֵי פְרַעַה הַנִּיֵּס אֶת עֲבָדָיו וְאֶת מְקַנְהוּ אֶל הַבְּתָיִם"?
9. מספרים בפרשה – 7, 83, 137 – מה משמעותם?
10. מה קרה לחיטה ולשעורה במכת הברד? מדוע?

2022.. אחתי מתחילה הספירה?

שנת 2022 לספירת הנוצרים, שהיא הנפוצה והמקובלת בעולם, נמצאת בפתחה, ותלווה אותנו ב 12 החודשים הקרובים. עם ישראל שאמנם זכה לקבל עליו את ה"לוח עברי", אינו יכול להתעלם מלוח השנה הלועזי הן לצרכיו הפנימיים והן לצרכיו הבינלאומיים. אם כן מה מקורו של הלוח הלועזי ומי התחיל לספור על פיו את השנים?

כך היה הדבר: ב 1 בינואר לפני 2022 שנה - תאריך שטרם הופיע ביומנים ובלוחות השנה שעל הקירות, נערך יום ברית המילה לבנם היהודי של ההורים המאושרים - יוסף ומרים, ונקרא שמו בישראל - 'יהושע'. על פי הסיפור ההיסטורי היהודי, הברית נערכה ביום שבת, ט"ז בטבת, שנת ג-תשס"א לבריאת העולם. פרט נוסף חשוב.. היהודים היגליליים – תושבי הגליל, התקשו להגות את האות הגרונית ע', אם כן, סביר להניח ששמו של הרך שזה עתה נולד תחת השם יהושע, עבר במהלך השנים 'מילה' נוספת של האות ע' וסידור הגייה נוחה יותר.

באותם הימים שלטה בארץ האימפריה הרומית ביד קשה. ימי טרום חורבן הבית שני הצטיינו בהתנגדות לשלטון הזר, במלחמות אחרים ובעיקר ב"שנאת חינוס" בין כל הפלגים והכתות. בשל המצב שהלך והקצין, קבוצת מאמינים אחת שאפה להיבדל מהאחרות והלכה צעד אחד רחוק מדי, צעד שהסתיים בצליבתו של מנהיגה. מיד לאחר מותו, עוצבו קוויה הראשונים של הדת החדשה, אולם רק לאחר כ 300 שנה הפכה לדת רשמית המכונה "נצרות". הקיסר הרומאי קונסטנטינוס הגדול (312-337 לספירה) הוא שאימץ את הנצרות כדת הרשמית של המדינה והכניס את האימפריה שבשליטתו תחת כנפיה בהדרגה. ניתן לראות זאת כצעד שיווק של רעיון חברתי, השני הגדול בהיסטוריה, שחדר עד כה לליבם של שליש מאוכלוסיית העולם. (הראשון הוא רעיון 'הרשתות החברתיות' עם כמעט.. שני שלישים מאוכלוסיית העולם).

בשנת 525 לספירה, נזיר בשם דיוניסיוס החליט שהגיע הזמן לעשות סדר בתאריכי הלידה של 'אותו האיש', ולבנות את לוח הספירה הנוצרי שלא היה קיים עד ימיו. הוא חזר לאחור 525 שנים וקבע שני תאריכים בצורה שרירותית: **הראשון**- ה 1 בינואר, ראש השנה האזרחי, שהיה קיים כבר במסורת הרומית הקדומה שהוא יום ברית המילה של התינוק. **השני** - ה 25 בדצמבר בשנה הראשונה לפני הספירה - יום 'חג המולד' של התינוק שהיה גם הוא חג דתי בהיסטוריה הרומית הקדומה. היות ואין מושג של 'שנת אפס', החליט דיוניסיוס - להשתמש במונחים: "לפני הספירה הנוצרית", ו"לספירה הנוצרית", כלומר 'אותו האיש' נולד במאה ה 1 לפני הספירה ומלו אותו במאה הראשונה לספירה.. מגמתו של דיוניסיוס הייתה לחתום את הלוח הנוצרי מסיבות דתיות בעיקר. בקביעת שני התאריכים הוא התעלם, מהמסקנה הברורה מהכתוב בברית החדשה שהוא נולד כמה שנים קודם לכן עוד בימי שלטון הורדוס (מת-ב-א). יוסף בן מתתיהו מדייק וטוען שהוא נולד ארבע שנים לפנה"ס בשלהי מלכותו של הורדוס (קדמוניות היהודים).

הלל השני הקדים את דיוניסיוס ב 160 שנה, וחתם את 'הלוח העברי' המחושב מראש ומוכר לנו כיום.

בכל שנה אנו עדים לטקס ההילולא "בחצות הלילה" בו מסתיימת היממה ומתחלפת הקידומת השנתית, שכן על פי לוח השנה הנוצרי כל 'יממה' מסתיימת בחצות הלילה. רעיון זה התקבל כירושה עוד מימי רומא העתיקה והיו לכך שני סיבות: א) במקדשים הפגאנים היו קרבנות שהקפידו להקריב לפני חצות הלילה והיו לאחר חצות הלילה לקראת היום החדש. ב) לקביעת יום ההולדת המדויק לתינוקות שנולדו לפני, או אחרי חצות הלילה.

הרב מרדכי אליהו זצ"ל פסק: כאשר כותבים תאריך לועזי, לא לציין את מספר השנה בשלמותו, כי הוא מציין תאריך המתייחס ל 'אותו האיש'. אלא את השנה יש לכתוב רק באופן מקוצר: 1.1.22.

אנחם קימלמן - קיבוץ ראש הנקרה

צ'בור המשתמשים ברכבי סידור הרכב

בעקבות עליית מחיר הדלק בחודשים האחרונים, ובעקבות העלייה בתשומות ענף הרכב בארץ ובעולם (ביטוחים, חלקי חילוף, שמנים), אנו נדרשים לעדכון המחיר לק"מ.

החל מ-1.1.22 מחיר לק"מ ברכב 5 מקומות אוטומטי, וברכב 7 מקומות ידני יהיה 1.35 ₪ לק"מ לחברי קיבוץ, 1.45 ₪ לק"מ למי שאינו חבר.

לגבי רכב הרודיוס, 7 מקומות אוטומטי, אנו עורכים בדיקה לגבי המחיר ולגבי החלופות לרכב זה, ונודיע בעניינו במהלך חודש ינואר.

בברכת נסיעה בטוחה,

13ות רכב

שביעית כהלכתה – ע"ת בנושאת השמיטה/הרב ארי

שאלה: על מה צריך להקפיד כשקונים פרחים לשבת בשנת השמיטה? הפרחים נועדו לקישוט הבית ולרובם המוחלט אין אפילו ריח. האם יש הלכות רלוונטיות לפרחים כאלה?

תשובה: פשוט וברור שברוב הפרחים אין קדושת שביעית שהרי אינם משמשים למאכל אדם או בהמה, אלא לקשט את הבית ולכבד את השבת. גם בפרחים שיש להם ריח טוב, אבל עומדים לקישוט בגלל המראה שלהם, אין בהם קדושת שביעית. לכן אפשר להניח אותם בפח האשפה כשרוצים להחליף אותם (יש הטוענים שבשמים שעיקר גידולם הוא הריח – יש בהם קדושת שביעית).

אבל, ראוי וכדאי להקפיד ולבדוק שהפרחים גודלו על ידי המגדל בדרך מותרת. מכיוון שכל עבודת קרקע אסורה בשנת השמיטה, ולא רק עבודה בירקות או בעצי מאכל, יש לברר שהמגדל גידל את הפרחים בדרך מותרת. או ששתל אותם בערב השמיטה וטיפל בהם באופן מותר במהלך השנה או שמכר את קרקעותיו לגוי במסגרת היתר המכירה של הרבנות הראשית לישראל. מגדלים רבים עשו זאת, ועלינו לדרוש את אישור המכירה מהמגדל, כדי שנכבד את השבת בפרחים שלא נעשה איסור בדרך גידולם.

לזמור ודבור, ברכות לראש נישואיכם!

למשפחת אפרים, למשפחת בן-צמי ולכל המשפחה המורחבת

איחולים למחות ולאושר!

תשובות לחידון פרשת השבוע: 1. והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי, (והבאתי). 2. חברון (אח של עמרם). 3. אלישבע בת עמינדב, אחות נחשון. 4. דם – כל מי היאור נהפכו לדם; צפרדע – היאור שרץ צפרדעים שעלו בכל מצרים. 5. דם – "והדגה אשר בַּיָּאֵר מֵתָה וַיִּבְאֵשׁ הַיָּאֵר"; צפרדע – "וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֲמָרִים וַתִּבְאֵשׁ הָאָרֶץ". 6. כינים. 7. שחין. הפיח נהיה לאבק על כל ארץ מצרים. 8. ברד. 9. 137 – שנות חיי לוי ושנות חיי עמרם; 83 – גילו של אהרן בעומדו לפני פרעה; 7 – ימי מכת הדם. 10. השעורה הוכתה ונשברה כי היא גדלה מהר יותר מהחיטה וכבר היתה קשה. החיטה לא הוכתה מכיוון שהיתה רכה בזמן הברד.

פינת פולן (12)

מתי קיבל המונח רב (רוב) את משמעותו בימינו?

המילה רב נזכרת בתנ"ך 172 פעמים. ע"פ הקונקורדנציה, רק שלוש מהן במשמעותן בימינו, כלומר מרבית. כל היתר מובן: הרבה, ריבוי. להלן מספר דוגמאות: "למה לי רב זבחיכם?" {ישעיה א'}, "ורב דגן ותירוש" (בראשית כז'), "וינחם כרב חסדיו" (תהילים קו').

במגילת אסתר מופיע המונח רוב פעמיים. עורך הקונקורדנציה מציין את הפסוק: "ורצוי לרב אחיו" (אסתר י') בין אלה שמשמעותם מרבית. לעומת זאת, בפסקה: "את כבוד עשרו ורב בניו" (אסתר ה') – כולל העורך בין אלה שפירושו: הרבה. פירוש זה הגיוני, כי כאשר מדובר על בני המן – הכוונה אינה לרוב בניו (במשמעות ימינו) אלא לבניו הרבים. אך מדוע בחר העורך להבין את הביטוי רוב בפרק י' – מרבית?

מתמידי הדף היומי יודעים מה הסיבה. השבוע למדנו: "כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ורצוי לרב אָחיו" מוסיף התלמוד ומבאר: "לרוב אָחיו – ולא לכל אחיו, מלמד שפירשו ממנו מקצת סנהדרין" (מסכת מגילה טז:). על פי הויקיפדיה, רוב החוקרים סבורים שאחשורוש מלך בשנים 486 – 466 לפני הספירה. סיפור מגילת אסתר עוסק איפוא בתקופה המאוחרת ביותר בין ספרי התנ"ך. לכן ניתן להניח, שהמונח רוב קיבל במשך השנים גם משמעות נוספת: מרבית.

אבל אינני בטוח שהמשמעות התנכית פסה לחלוטין. אביא דוגמה מדיון בגמרא (מסכת עבודה זרה ע.), בתרגום שטיינזלץ: אותם גנבים שבאו לעיר פומבדיתא ופתחו חביות יין הרבה (למכירה). אמר רבא: היין מותר (כלומר, אין לחשוש שזה יין נסך, יין של גויים, ח"ג) מה טעם הדבר? רוב הגנבים ישראל הם, ואנו הולכים אחר הרוב ואין היין נאסר. עד כאן הדיון בגמרא. איך נפרש את המונח רוב בדיון זה? האם הכוונה לרוב מספרי – או אולי התכוון רבא לרוב במובן התנכי, כלומר – הרבה מן הגנבים הם יהודים (בפומבדיתא...) ולכן אין לחשוש. דעתי נטתה בתחילה לאפשרות הראשונה, (רוב מספרי) אבל לאחר עיון נוסף, סברתי שיש מקום לכיוון האחר, כלומר שרבים מן הישראלים הם גנבים – ונסמוך על השערה זו כדי להתיר את היין. איך הגעתי לרעיון זה? כי גם אם נניח שרבא ידע מה מספר הגנבים היהודים, קשה לסבור שהכיר גם את כל הגויים העוסקים במקצוע זה... לכן סמך רבא על העובדה שרבים מן הגנבים הם יהודים.

ואם בנושא הרוב עסקינן, נזכיר מספר התייחסויות לעניין זה אצלנו. לעיתים שומעים אנו תגובה של יו"ר אסיפת חברים על תוצאות הצבעה ברוב גדול: "ההחלטה התקבלה ברוב מוחלט!" אבל זו טעות. הביטוי רוב מוחלט משמעו – לא רוב יחסי. רוב מוחלט הוא גם כאשר הרוב הוא 51 אחוזים. רוב יחסי קורה כאשר בין שתי אפשרויות היו תוצאות הצבעה 45 לעומת 40. במקרה זה הרוב הוא יחסי, פחות מ50 אחוז. לפעמים יש מצב שהצעה מסוימת נתקבלה ללא מתנגדים, והיו"ר מודיע: "פָּה אחד הוחלט!". אבל בדרך כלל יש גם נמנעים (או מנמנמים...) – ולכן יש להצהיר כך: ההצעה התקבלה ללא התנגדות. מי יתן שנצליח תמיד לקבל החלטות טובות ונכונות, ברוח טובה וחברית.

חנן פולן

אניין עדות המלח-המשק התהליך

בתאריך י"ז כסלו, 21/11/21 התקיים ערב הסברה בנושא מניין עדות המזרח. בערב חשוב זה השתתפו רבים מחברי הקהילה. תוצאות השיח שהתקיים במסגרת השולחנות העגולים עובדו לאחוריו, והם הצביעו על הסכמה רחבה בקרב משתתפי הערב, לחשיבות קיומו של מניין עדות המזרח בתוך הקהילה כדבר מבורך. מתוך-כך, התכנסה הנהלת האגודה לדיון שבו סוכם על קידום התהליך, תוך ביסוס המניין כמניין רשמי. כחלק מהרצון לקידום התהליך באופן המשתף את הציבור בעצם התהליך ובשלביו, החלטנו להביא בפני הציבור את ההחלטה הזו להצבעה.

מתוך כבוד לדעות ולקולות שהושמעו בערב השיח ובכלל, ומתוך כוונה לחזק את הקהילתיות בסעד, החלטנו להביא בפני האסיפה הצבעה על הצעתנו, בכדי לקדם את התהליך. הנהלת האגודה החליטה למנות צוות משותף אשר יעסוק בקידום התהליך, **ובתוכם הנושאים הבאים:**

1. בחינת המענה וחלופות לפתרון קבע לחברי המניין, תוך בחינת כלל השיקולים.
2. קידום אמנה משותפת אשר מטרתה לשמור ולחזק את הקהילתיות, ואת המענה המנהלי.
3. מתן מענה ופתרונות לטווחי זמן הביניים, עד להקמת מבנה הקבע.

הצוות המשותף יורכב משלושת נציגי המוסדות (מזכירות, הנהלת האגודה, ועדת דת), ארבעה נציגי המניין, שלושה נציגי ציבור ורב הקיבוץ.

הצוות ידווח על עבודתו ויציג את מסקנותיו והמלצותיו להנהלת האגודה ולציבור. **האסיפה תצביע על המלצות בסיום העבודה הנ"ל וההחלטות יתקבלו בהתאם לתוצאות ההצבעה ולהחלטת כלל חברי האגודה.** הצוות יחל את עבודתו מיד עם סיום תוצאות ההצבעה במידה וההצעה תתקבל. מסגרת הזמן לעבודת הצוות תהיה כשלושה חודשים (בין פורים לתחילת ניסן). אנו קוראים לציבור להיות שותפים פעילים ולהעלות כל יוזמה, רעיון ומחשבה בפני הצוות. ככל שיהיה בכך צורך, יתקיימו ערבי הסברה ועדכונים נוספים מאת הצוות לציבור.

אנו כהנהלת האגודה, רואים חשיבות רבה בקבלת המתווה והצבעה בעדו. אנו סבורים כי הצבעה בעד המתווה ובעד עבודתו של הצוות, מהווה חוזק לקהילתנו - קהילה היודעת ומאפשרת להכיל גוונים שונים של ציבור, בוודאי בנוסח תפילה חשוב זה, ובאותו הזמן לשמור גם על אחדותה ועל מאפייניה הקהילתיים-חברתיים. עניין זה יאפשר לחזק את הקהילה בהקשרים קהילתיים-חברתיים-הלכתיים. ברצוננו להדגיש, כי באם הצעתנו לא תעבור, מניין עדות המזרח ימשיך להתקיים, על מאפייניו וצרכיו, באופן בו מתקיים היום, תוך מתן מענה לבעיות הקיימות. מצב זה ללא פתרון סדור יכול להוביל לפגיעה באחדותה ובחוזקה של הקהילה, ולפיכך אנו מדגישים את הצורך במתן המענה, כמובא בהצעה זו.

נוסח ההצעה:

מתוך הכרה בערך התפילה החשוב, ובזכותו של אדם וציבור להתפלל בנוסח אבותיו, קהילת סעד מכירה ורואה חשיבות רבה בקיום מניין עדות המזרח הכולל פתרון קבע, השומר ומחזק את הקהילתיות, ולפיכך אנו מקימים בזאת צוות משותף אשר יעסוק בתחומים הבאים:

1. בחינת חלופות לפתרון קבע תוך שקלול כלל המשמעויות החברתיות והכלכליות.
2. הכנת וכתובת אמנה חברתית משותפת.
3. מענה לצרכים ולתקופת הביניים.

ההצבעה על הצעת האגודה להמשך התהליך תתקיים בע"ה ביום רביעי השבוע (ג שבט, 5.1), הודעה מסודרת תצא לקראת ההצבעה.